

Брюховецька О.А., Демченко П. Є. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі підготовці майбутніх вчителів трудового навчання / О. А. Брюховецька, П. Є. Демченко // Актуальні проблеми та перспективи розвитку сучасної педагогічної освіти. Науково-методичний збірник матеріалів Днів науки. – Лисичанськ, 2015. – С. 41 – 46.

УДК 377.8-371.3

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

*Брюховецька О., Демченко П.Є., викладачі
загальнотехнічних дисциплін*

*ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»*

У статті визначено пріоритетність застосування інноваційно-комунікаційних технологій в умовах освітнього простору коледжу, представлено демонстрацію практичного використання можливостей електронних посібників в процесі підготовки майбутніх вчителів трудового навчання.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, професійна підготовка, електронний посібник, технологічна освіта.

Постановка проблеми. Одним з найбільш важливих завдань, що стоять перед системою освіти, є забезпечення доступності та якості освітнього процесу, підсумком якого повинно бути формування конкурентоспроможного фахівця. Така мета не може бути досягнута без широкого впровадження, без опори на сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Тому сучасний педагог

повинен виступати не тільки в ролі носія знань, а й в ролі організатора навчально-пізнавальної, навчально-пошукової, проектної діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). ІКТ активно застосовуються для передачі інформації та забезпечення взаємодії викладача й учня в сучасних системах відкритої та дистанційної освіти. Оскільки основна мета освітньої галузі «Технологія» полягає у формуванні технічно, технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя та активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, то майбутній вчитель трудового навчання повинен не тільки володіти знаннями в сфері ІКТ, але й бути фахівцем щодо їх застосування у своїй професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сьогодні багато праць присвячено новітнім інформаційно-комунікаційним технологіям. Зокрема, у роботах Ю. Казакова, Л. Шевченко розкрито педагогічні умови застосування медіаосвіти в процесі професійної підготовки майбутніх учителів. Окремі аспекти використання інформаційних технологій в проектно-технологічній діяльності досліджувались в працях О. Коберника, Р. Гуревича, Г. Терещука та ін. Крім того, на сьогодні набуто певний практичний досвід використання мультимедіа, який свідчить про невпинний інтерес педагогів-практиків до пошуку шляхів ефективного використання мультимедіа ІКТ.

Мета статті полягає у визначенні пріоритетності застосування інноваційно-комунікаційних технологій в умовах освітнього простору коледжу, демонстрація практичного використання можливостей електронних посібників в процесі підготовки майбутніх вчителів трудового навчання.

Виклад основного матеріалу. Інформатизація - це складний соціальний процес, пов'язаний із значними змінами в способі життя населення. Він вимагає серйозних зусиль на багатьох напрямках, включаючи ліквідацію комп'ютерної безграмотності, формування культури використання нових інформаційних технологій тощо. Тому в умовах активного проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в систему освіти і накопичення освітніх ресурсів у

мережі Інтернет, актуальним стає завдання переосмислення теорії організації навчального процесу, управління освітою, передачі систематизованих знань, навиків і умінь від одного покоління до іншого, створення нових методів і технологій навчання. Перехід до інформаційного суспільства примушує замислитись про готовність випускників вищих навчальних закладів до життя і до роботи в суспільстві XXI століття. Враховуючи те, що вже сьогодні швидкість перетворення технологій виробництва почала випереджати темпи зміни поколінь, виявляється необхідним не тільки вдосконалення і додаткова підготовка, але й неодноразове освоєння нового виду діяльності протягом трудового життя. У цих умовах інформатизація означає зміну всієї освітньої системи з її орієнтацією на нову інформаційну культуру. Освоєння нової інформаційної культури може в значній мірі реалізовуватися за рахунок впровадження в навчальний процес, управління освітою і в повсякденне життя перспективних інформаційно-комунікаційних технологій.

Перш за все, слід звернути особливу увагу на проблему забезпечення сфери освіти теорією і методикою як розробки, так і ефективного застосування нових засобів інформаційних технологій. В основу формування інформаційної культури нового суспільства має бути покладена ідея комп'ютерної підтримки кожної навчальної дисципліни, що вивчається, не підмінюючи це вивченням єдиного курсу інформатики. Використання інформаційних технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців повинно дозволити зробити комп'ютер природним знаряддям праці у будь-якій предметній галузі діяльності майбутнього фахівця.

Методично нові інформаційні технології в освіті мають пропрацювати з орієнтацією на конкретне застосування. Частина технологій може підтримувати навчальний процес (лекційні і практичні заняття), інші технології здатні ефективно підтримати розробку нових підручників і навчальних посібників. Інформаційні технології допоможуть також ефективно організувати проведення експериментальних дослідницьких робіт. Особливої значущості інформаційні технології набувають у самостійній роботі студентів. На основі мультимедіа

технологій з'являється можливість створювати підручники, навчальні посібники та інші методичні матеріали на машинному носіїві, які є текстовим викладом матеріалу з великою кількістю ілюстрацій та можуть бути встановлені на сервері й передані через мережу. При обмеженій кількості матеріалу такий підручник може бути реалізований в прямому доступі користувача до сервера. На основі базових розробляються прикладні інформаційні технології за галузями застосування, що дозволяють отримувати конкретні продукти відповідного призначення у вигляді засобів, систем, середовищ.

Вдосконалення інструментальних засобів освіти повинні бути орієнтованими на прискорене освоєння матеріалу й придбання стійких навиків, а також переслідувати цілі індивідуального навчання. Сюди можна віднести перспективні програмні оболонки для розробки електронних підручників і методичних матеріалів, програмні й апаратні засоби створення комп'ютерних навчальних систем, засоби технології розробки мультимедіа продуктів, геоінформаційних систем тощо. Зокрема електронний підручник повинен бути адаптованим до навчального процесу. Тобто дозволяти враховувати особливості конкретного навчального закладу, конкретної спеціальності, конкретного студента. Для цього необхідно відповідне авторське середовище. Таке середовище, наприклад, забезпечує уведення додаткових матеріалів до теоретичного блоку посібника, дозволяє поповнювати задачник, готувати методичні посібники з предмету.

Дотримуючись основних вимог до створення комп'ютерної навчальної програми, нами укладено електронний посібник з предмету «Теорія і методика трудового навчання» для студентів спеціальності «Технологічна освіта». В посібнику систематизовано та узагальнено як теоретичний, так і практичний матеріал. Перелік тем для вивчення теоретичного матеріалу відображає весь зміст навчальної дисципліни. Підсумком вивчення дисципліни є самоконтроль, який студент може здійснити за допомогою спеціалізованої програми тестування. Наявність в посібнику відеоматеріалів дають можливість студентам на високому рівні підготуватися до проведення пробних уроків в школі.

Висновки. Використання електронного посібника з теорії і методики трудового навчання дало можливість кожному студенту незалежно від рівня підготовки активно брати участь у процесі навчання, індивідуалізувати свій процес навчання, здійснювати самоконтроль, бути не пасивним спостерігачем, а активно здобувати знання і оцінювати свої можливості. Студенти почали отримувати задоволення від самого процесу навчання, незалежно від зовнішніх мотиваційних чинників.

Отже, як показав аналіз, більшість студентів вже на ранніх стадіях навчання прекрасно усвідомлюють необхідність застосування комп'ютера у своїй професійній діяльності. Ефект пізнання посилюється, якщо навчальні завдання, які вирішуються в рамках інформаційних технологій навчання, пов'язані з практичною діяльністю майбутнього фахівця або представляють інтерес в його навчальній роботі.

Перспективи подальших досліджень. Впровадження й використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі підготовки майбутніх педагогів має стати предметом спеціальних досліджень, в процесі яких розглядаються проблеми формування єдиного інформаційного середовища освіти зі створенням баз даних за напрямками і спеціальностями підготовки, які б включали методичні документи, енциклопедії, довідники, підручники і навчальні посібники, а також додаткові засоби, що підтримують навчальний процес.

Література:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : [навч. посіб.] / І. М. Дичківська. — К. : Академвидав, 2004. — 218 с.
2. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. — Умань: СПД Жовтий, 2008. — 212 с.

3. Машбиць Ю. І. Основи нових інформаційних технологій навчання : [посібник для вчителів] / Ю. І. Машбиць. – К. : Вища школа, 1997. – 278 с.
4. Олійник В. В. Впровадження нових освітніх технологій у закладах післядипломної педагогічної освіти / В. В. Олійник. // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології: зб. наук. праць / за заг. ред. Н. Г. Ничкало. – Харків: НТУ «ХПІ», 2007. – С. 432-438.